Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De sacramentis in genere - Cod. Ettenheim-Münster 199

Santi, León

[S.l.], 1632-1633

Qvaestio VIII.

urn:nbn:de:bsz:31-117164

Visual Library

congruo, iam n ee signa saltem ex instituto, si a. fierent n meritoria
vel si vltra meritum grãa operatur ex opere operato si habebit forte
analogiam naturalem, sic si aliquando hãt cum ceteris requisitis n ee
absurdum si Sntã dicantur.

QVESTIO VIII

Vtrum Sacramentum sit Ecclesiastica coerimonia?

Dicendum e, imo rem sacram latius patere quam coerimoniam, quoniam
2. sacra precipue diuino cultui dedicantur, vt altare, eucharistia et
sacerdotii vestimenta, sacra dicuntur, imo, vt ait Epiphanius in 2da
Synodo Nicena act. 6. multa quæ inter nos sacrata et sacram precipuam
n accipiunt, tale e signum crucis, imagines, et similia, ~~ad~~ et hæc nemo
dixit coerimoniaas, coerimonia e, cuius nomen Augustinus lib. 2 retrac-
tationum cap. 37. dixit n ee in vsu sacrarum litterarum, verum geoni-
am Exodi 18. et Deuteron. 4. et alibi ~~tacite~~ mentio fit coerimonia-
rum, vel hoc latuit Augustinum, vt aliqui volunt, vel forte Bibliorum
versio, quam habuit Augustinus, pro vocabulo coerimoniæ ritus vel obser-
uatio appellauit, coerimonia, in quam, Ecclesiastica, vt notauit Bruno de
coerimoniis initio, e ritus siue modus agendi quidam exterius quem Eccle-
sia in cultu diuino obseruat; ex quo fit vt sit actus sensibilis nec sacralis
aliquo modo significans quantum e de se diuinam excellentiam et ad
spiritualem effectum conferens, hæc a. quamuis late sumpto vocabulo
post ee aliquid priuatum et vnica vice factum e, et iterari etiam nequeat,
th coerimonia rigorose accepta e actus aliqua publice stabilita per legem
aut vsum.

Pa opinio existimat Sntu ee tantum involuere coerimo-
niam publicam etiam lege stabilitam. ita Bellarminus lib. 5. de Sntis cap.
9. Suarez disp. 5. sect. 3. Pbt. qa Sntã sic instituta ad utilitatem n vnius
hois sed omnium, et pertinet ad aliquem statum religionis in quo certi hoies
conueniant. Deinde et Sntã prout ordinario modo instituuntur
respicere utilitatem omnem, et requirit statum aliquem publicum v. g. legis
Mosaicæ vel Mosaicæ, ex hoc a. patet qd Deus s. nunquam modo extra-
ordinario n potest instituere Sntu sine vno vel altero hoie.

2da opinio putat Sntu ee necessario signum stabile
et fixum saltem in actu primo, id e, vt exigat duraoem stabilem, quamuis
eam actu aliquando n hãt. ita quidam recentiores probant. qa Sntu debet
ee actus vt distinguat hoies vnius religionis ab alijs. Deinde et id ee regula-
riter verum, vtrum a. hoc etiamsi requiratur probandum restat.

Tertia opinio existimat ad etiam Sntu pertinere coerimoniam,
sed n

sed ñ qua necessario secundum actum aut secundum exigentiam stabili lege firmetur. Pt: qa ñ omne sacrificium è signum divinæ excellentiæ è gtinens è communem utilitatem in quocunq statu, quam sntu sit signum sanctitatis humanæ, sed sacrificium ~~ꝓt~~ è privatum neq exigens stabilem duradem, sm modo e. Hæc si Deus omisisset, fuisset huiusmodi sacrificium & è sntu aliqs similiter fieri poet.

Pe scho. omne sntm aliquam Ecclia diem cerimoniam importat. Pt, jmo ex Concil. Florent. qd cerimonias ~~sunt~~ veteris legis fuerunt in sacra, sacrificia, è snta, ut notavit Valentia dis. 3. q. j. & illa igitur. & ad cerimoniam tanquam ad predicatum cmune, referuntur, de sntis a. nova legis ~~pt~~ hoc ictum inductione, ex quibus sumptio erit de sntis in lege nova, cum ñ sit necessarium multiplicare sntm instituendi.

Obycies jmo: in lege nova snta ñ habuerunt determinatum ritum neq res certas ac promde nec stabilem legem. Rx si ea snta ñ habuerunt stabilem legem circa speem determinatam actionis vel rerum, habuerunt certe circa racem aliquam gnricam, ut aliquo signo protestarentur fidem Salvatoris, vel quo simile traderet posteris, alioquin deditusi certitudine boni eventq v. g: circa remedium parvulorum facile illud omisissent.

Obycies 2do: sntm Matrimonij celebratur aliquando per actq indecoros è qui nulla rac per rigsacri aut ab Ecclia observari ~~ꝓt~~. Rx huiusmodi actus quatenq ~~ꝓt~~ ex intentione propria christianorum è cerimoniam, si ñ in actu è simpliciter, saltem secundum quid & secundum exigentiam, qa sacro quodam modo prestari potheant.

3da scitio. sntm viriliter acceptum in benepar cerimoniam in recto, poutam definitur. Pt: qa Euchtia quæ servatur in altari è sntu erigrie è sine dubito, ut habetur ex Trident. sess. 13 multis in locis, è can. q. è 7. è ex cmi sensu ac modo loquendi Patrum è fidelium, sed Euchtia sub modo sumpta ñ è cerimonia, cum ñ sit actio transiens sed res ordo permanens. Q. ñ de sntm è cerimonia saltem in recto. confirmatur: qa quamvis tropica è ampliata sive potq distracta locutione diceretur, sicut a quibusdam dictum è, Euchtia è consecrato speerum panis, è, tn postquam damnati ~~ꝓt~~ hæretici nri temporis, cogd inverint Euchtiam è ipsam actionem è rem ñ vero rem permanentem, tanto magis cavendum è ne ex modo loquendi conveniret cum illis in re etiam qua videamur, sicuti ex quo illi noie ~~cere~~ communi ad significandos suos errores circa Euchtiam abutuntur, catholici ñ vurpant id nomen, simile quid notat Augustinus in psal. 32. dum dicit: eo tempore regulas

ab Ecclia

ad Cultia citharas & organa theatrica, qa scilicet gentiles ys ad luxum & libidinem in theatris & sacrificijs suis utebantur.

Obiciet jmo. maa & foa Sntorum simul sumpta importantur in recto, dicitur. c. Baptismus & abluto & verba praescripta sed verba consecraois et foa Sntis Cultia, vt habetur ex Concilio Florent. in decreto Eugenij d. 3tium & Etiam ceremonia quae consistit in illorum verborum prolatione praedicabit in recto de Cultia. Respondent aliqui, foam intrinsece constituentem, sicut Sta & corpus constituunt eorum, praedicari in recto, foam a. extrinsecam & transeuntem & quae n efficit rem institutam n importari in recto, vtpote in obtus praedicatum & habitum in quibus assignat ratio maais communa, & ratio formalis ex foa quae concurrit etia efficienter ad actum, neq. c. dicitur sola virtua aut vitio & lex, sed vtralis attingentia rei. Respondent alij verba consecraois esse foam intrinsece pertinentem & per modum adiacentis n per se stantis, ac proinde praedicari in obliquo seu de connotato, sicut coena n dicitur tempus vespertinum. ex quibus habet, authores coteroqui dissentiens convenire in hoc qd consecrao, quae cum alijs adunatis ceremonium constituit, n praedicet in recto de Cultia.

Colligit ex dictis eos PP. & AA. qui absolute dicunt Sntu esse ceremoniam vel loqui regulariter n vtsliter, nisi ad rigorosam definitionem requiritur, vel loqui de Sntis prout etiam constituuntur in fieri, quomodo Cultia consecrao dicitur.

Tertia Ratio. Non videtur de citra Snti vt involvat ceremoniam publicam & stabili institutione aut lege firmatam. Pti ex Conc. Trid. & Catechismo Rom. citt. quae definiunt Sntu vt sit invisibilis gratiae visibile signum ad nram iustificaoem institutum. hoc a. pt sistere etiamsi de nullam publicam aut stabilem duraoem institutam pro tali signo. Confirmatur: qa sacrificium cruentum Chri Poti in Cruce fuit verum & proprie dictum sacrificium etiamsi n fuerit eo modo iterandum, imo etiamsi n fuisset institutum sacrificium Missae ad illud repraesentandum, adhuc illud fusset sacrificium & e Sntu aliqo peterit vere & tale quam vis iterandum aut a pluribus celebrandum n sit.

QUAESTIO IX.

Utrum Sacramentum sit signum practicum alicuius sanctificationis perfectae, vel saltem imperfectae in sufficiente Sacramentum?

Dicendum e jmo signorum quaedam esse mere speculativa, vt hoc vox Deus, quae n trahit secum ullam aliam actionem. quaedam

esse

esse practica, vt erecto vexilli quaesita mulier uter capessant;
aliud a. e praetexum per modum causae trahentis effectum, aliud
per modum conditionis sine qua non ponitur res significata, aliud
per modum coexistentis sine ulla dependentia, vt si Deus velit
duo disparata simul existere, adhoc igitur vt signum sit praetexum
sanctitatis satis e in praesentia ejus coexistente existat sanctitas
aliqua in subio susceptente sanctum.

Praenotandum e 200 dari quasdam actiones in ordine etiam
falsae religionis quibus censetur quis separari a prophanis e coniugibus
vitis, e consecrari, hoc e, dedicari divino cultui, quam sacrationem
Ecclesiastici appellant etiam sanctificationem, quamvis e. sanctificare
passim in scriptura sumatur pro offerre Deo, th sumitur magis
proprie pro dedicatione ad divinum cultum. sic e. Genesis 2 dicitur
Deus sanctificasse diem septimum quatenus destinavit illum sibi
sacrum, vel festum instituit. porro hoc sanctificatio antiquitus erat du-
plex, alia e. veluti positivo modo reddebat hominem habilem ad acti-
ones quasdam sacras obeundas, vt Exodi 18 de Aarone dicitur in cibum in quibus
idem vestitus sanctificatus ministraret mihi; alia tollebat impedimenta
quae dicebantur immunditia legales pp. quas prohibebatur quis v.g.
accedere ad templum vel interesse sacris, talis erat contactus cadave-
ris cuiuscunq alicuius e menstruata mulieris, imo quicunq talem
immundum tetigisset immundus etiam erat Numeri 19. proptere-
a tot baptismata sive purificationes habebant hebraei, ac tam sane pp. nugi-
cidem talium irregularitatum frequentabant, quibus ga Pharisaei etiam
alia addiderunt, homines a vero cultu pp. assiduas illas molestias avertebant.

Pa opinio existimat n ea de ratione sanctitatem conferre ullam
sanctitatem in eis vsu. ita Vasquez disp. 123 cap. vltio. Pth. ga nihil
tale reperitur in definitione sanctitatis vtrius accepti. Rideri ga in defini-
tione rei praesertim artificiatae ratione poni id ga notumiam e ex ipsa
etymologia vocabuli, qd in re praesenti e manifestum. Confirmatur: ga
sanctitas definitur secundum qd a Deo peculiari institutione tra-
ctum, n sicut e quod cons ad sanctitatem etiam falsae religionis qd pra-
supponitur.

Pa sentia sentit oppositum. ita Bellarminus
lib. j. de. Sacramentis cap 8. disp. j. sect. 2. e aperta sentia S. Thomae
in 4 dist. e q. j. art. 5. vbi loquens de sanctis veteris legis dicit sanctifi-
catio quandoq importat emendationem e confirmationem spiritualem qua
fit per gratiam, e sic sancta veteris legis n dicebantur sancta nisi quatenus signa
sanctificantium, alio modo sanctificatio importat mancipationem alicuius
ad aliqd sacrum, e sic dicebantur sancta e quasi sanctificantia, qd per
ea fiebat

ea habebat quaedam aptitudo ad sacros usq in templo & in vasis, in muribus & in populo. hunc licendi modum retinuit, ma 2do g. 10 j art. 4. & alibi etiam Sancta etiam veteris legis ab aliis ceremoniis distinguitur, a sterebant ad sacrationem colentium Deum, vbi vides ex notione vocabuli illud deducere quasi Sancta & sanctificantia idem sint.

Sunt tertio. Probabilius de ratione Sancti ea vt aliquam iustificationem siue sanctificationem effectam aut imperfectam quatenus de se conferat suscipienti Sancta. Pbr tertio, & quidem id pro Sancta stinent & conferant veram sanctificationem statutum & in Florent. & Trident. vt patebit infra, q. a. Sancta veteris legis sanctificationem aliquam saltem imperfectam contulerint non ita certum. Pbr bn ex Conc. Florent. apud Valentiam tom. 4 disp. 3. q. 1 puncto 1. id cum diuidat Ceremonias veteris legis in sacra, sacrificia, & Sancta ex mente S. Doctoris loco citt. sic plane diuidit, videtur etiam tacite approbare acceptionem illorum vocabulorum iuxta mentem eiusdem Doctoris & conuenit illum sequentur, aliquin ambiguitatem & confusionem afferret, acceptis nimirum vocabulis & non recepta significatione vocabulorum S. Thomas a. per sacra illigit instra vt vasa, vestes & similia quatenus sacrationem accipiebat, per sacrificia illigit victimas, oblationes, & libamina, per Sancta vero ea quae consecrationem aliquam vel populi vel ministrorum inferebant, eadem conjectura fieri id de Sanctis in lege nova & certis & de remotis, rationem, id a. hoc ad etiam Sancta stinent colligunt ex ipso vocabulo Sancti, cui vox hebraica correspondens, consecrationem & initiationem vt siquis idoneus ad sacrum aliquid peragendum, vt notat Carolus Bellarmino de Sanctis, lib. 1 cap. 8. similiter apud Graecos vox mysterij ceremonia, qua homines sacris initiantur, notat, vt explicat Tullius lib. 2 de legibus, idem videre & apud Latinos, Augustinus, epsta 23. & q. 85 in Leuiticum dicit consecrari homines per Sancta, Ambrosius lib. de mysteriis initiari homines asserit Sanctis, & denique idem Augustinus lib. de peccatorum meritis & remissione cap. 26. non vnio modo, inquit, sanctificatio, nam & Catechumeni secundum quendam modum suum per signum Crucis & oratione manus impositionis quasi sanctificari, & id accipiunt quamuis non sint corpus Christi, sanctum & tn, & sanctius quam cibi quibus alimur, quoniam Sanctis & ad notionem igitur Sancti etiam latissime accepti stinet aliqua sanctificatio, quanto igitur magis ad Sancta rigorose acceptum sola & propria sanctificatio stinebit.

Neq obstat imo id Sancta dicatur ea in gne significa hoc dicit respectu gratiae primario significatae, quam tamen non id de ratione Sancti in gne, n. a. respectu cuiuscunq consecrationis. neq obstat 2do id talis sanctificatio non spectabat ad Sancta veteris nisi quatenus significabat gratiam danda per Christum,

per Christum, satis e. ergo necessario requiritur talis sanctificatio in illis quatenus Sacramenta erant.

Obijcies 3mo: ergo Agni paschalis et panum propositionis et alia multa Sacra veteris legis, qui afferebant veram consecrationem sed significabant, nec fiebant qui habiles ad id cultum divinum.

Respondent aliqui Eorum rerum Sacrorum efficere horas quamvis iam sacerdotes, cum interea fiat sacerdotes efficiantur etiam in eis vnu qui et sanctificat quadam. Rect 2do hebraos per huiusmodi Sacra non solum prohibuisse irregularitatem quam incurrissent si comedentes Agnum, sed factos fuisse etiam habiles ad hostias pacificas et alias epulas, hic tempore Passionis Christi noluerunt fuisse intrare in praetorium vt poss comedere pascha, ide, si Agnum, hunc e. iam comederant tempore quo Christ etiam comedit, et hostias pacificas et azymos panes, et forte vt possent assistere coram Deo, cum et Sal. Reg. 20 videns Davidem non assistere coram se cogitabat id forte erat immundus nec sanctificatus.

Obijcies 2do. Id significatur ex radice gnica et prius quam id id significatur ex differentia specifica, sed sanctitas prout cohaeret adperfectam et imperfectam significatur ex radice gnica et prius significatur quam ratio sanctificans. Rect illud est prius prioritate logica a qua non valet subsistendi consequentia, non a. prioritate physica inten: tionis vn institutione signi ad placitum Dei.

Colligitur 3mo in nris etiam Sacris praeter substantiam effectam dari etiam veluti legalem, id est aptitudinem ad alias Christianae religionis functiones, sic in baptismo datur habilitas ad cetera Sacra suscipienda, et ne d. alys quibusdam.

Colligitur 2do sanctitatem legalem sumi per modum ad munditias et actiones huius vitae, ex quo fit vt Sacrificium Missae in quantum liberat a reatu poenae temporalis, quae in purgatorio pertinere ad radicem Sacri.

Colligitur 4to Sacra secundum suum fiale dari in gnere signi respectu scilicet sanctitatis effectae, et secundum suum veluti male et id quodammodo cum Sacris falsae religionis contribuit in gnere id respectu sanctitatis effectae vel imperfectae.

QUESTIO X.

Quid Sacramentum sit signum practicum sanctificationis perfectae?

Dicendum 1mo signum dici id est practicum multipliciter. 1mo id est significat non nisi vsu vel actione aliqua habeatur, et hoc modo certum

certum e Sintu e signum practicum cum involvat Ecclesiasticam
coerimoniam. 2do qa significet aliquid fieri vel faciendum ex, e hoc
modo sintectam signum, e practicum, qa significat subsecuturum vel
quae actu fiat vt in nostis Sintis, vel quae facienda est post adventum
Chri vt in legis veteris Sintis. 3tio iterum practicum si fuerit con-
nexum cum praxi seu productione rei significatae quae sequatur ad illud
signum tanquam ad aliquid antecedens tempore, saltem si h non
oportet a. vt saltem in obliquo habet virtutem aliqam causalem si n
in se saltem in aliquo alio, cuius vi sint futura etiam infallibiliter res
significata si fuerit signum practicum cum veritate infallibili, quale
e Sintus hoc modo cum Sinta veteris legis gratiam dandam per Chri passio-
nem, vt definitum e in Conc. Florent., significat ex institutione Dei,
fuerunt signa practica quae sanctificabant virtutem Dei paratam ad
conferendam gratiam pro tempore quo significabatur e conferenda, e sic dicit
Sintus e signum practicum si h per causalitatem propriam rei significa-
tae, certe per consecutionem rei significatae causae suo tempore
per virtutem Dei.

Dicendum e 2do practicum hoc etiam modo acceptum poe
explicari dupliciter per exemplum duplex. Primo e. ut alicuis dicere
alteri ego volo ire Lauretum quamvis hoc tibi non promittam sed illud
tuo amico ibi degenti, iam ejusmodi illa vt connotans talem voluntatem
e signum practicum veteris Lauretani fallibile in qa voluntas dicen-
tis aut potestas mutari potest si immutabilis est sicut e divina vo-
luntas e sola signum illud est practicum cum infallibili veritate,
nemo tn asseret signum illud, id e, ejusmodi esse causam imo neg ad istorum
sine qua non sine physicam sive moralem illig itineris, qa neg illa pro-
missio involvit ipso nuda explicatio dicentis voluntatis, neg licet inferre
si p est hac ego non iretur Lauretum. 2dum exemplum sibi promittit
alicuis dare centum aeq propterea dicit Notario vt scribat promissio-
nem, tunc illud chirographum, qd e signum promissionis, obligatum
promissori est hic e nunc e aliquo modo in causa vt solvatur pecunia
sed ille modo inducendi ad solutionem excitando memoriam promissi-
onis e applicando potis causa obligantis id e, promissionis, quam est
illa virtus seu bonitas in signo motiva ad solvendum, neg e. habet
illa vis aut elegantia characterum aut nitoris chartae. Porro hac
vocari est pura conditio, e qa n e ex natura rei connexa cum solutione
sed ex libera voluntate, propterea conditio meri arbitraria nuncu-
petur.

Dicendum e 3tio signum practicum aliquando esse obli-
gationem sine qua n vt sit etiam velit pars quadam motiva voluntatis quia

si inter=

si interceserit pactum conductionale de illo, v.g. dicat Dns seruo: si quis venerit domum cum hac tessera plumbea et te orauerit aperi illi ianuam, si verò non tulerit tesseram neq; te precatus fuerit ebriti abram quamcunq; clam adferat noli aperire; tunc ostensio tessera non solum signum applicans memoriae nisi promissionem, sed etiam conductio qua servus consurgit in seruo obligato aperiendi; propterea hac & conditio distinctionis gratiae dici et quinta motivo, siue ex parte etiam obligans, vel signum pt ce practicum vt caa efficiens per virtutem physicam, et pt caa efficiens per virtutem moralem puta si Sntu habuerit virtutem physicam productiuam gratiae, sicuti lumen producit calorem, vel virtutem moralem, hoc est, bonitatem in se meritoriam, impetratoriam, vel obligatoriam ex promissione aut debito quocunq; de quibus signis seorsum agendum est.

CAPUT I.

Utrum omne Sacramentum sit signum practicum per modum causae physicae efficientis sanctificationem perfectam?

Dicendum est imo Sntu in caada gratia poe se habere multipliciter. imo in ordine ad ipsum agens siue ministrum qui rite administrat Sntu per huiusmodi actum meritorium augeat ipsi gratiam, rursus cum Sntu importet actionem vel rem sacram pt movere videntem ad acta pietatis per quos iustificari etiam ipse pt iuxta meritum vel mensuram illorum actuum, de qua re disputabimus in praesentia cum Sntu etiam veteris legis profecto modo exhibita est aliquando caa gratiae quae tunc conferretur ex opere operantis vt dicitur. 2do cum; et in ordine ad ipsum suscipientem Sntu cui vltra meritum si alio intercesit siue proprium siue ministri conferatur gratia sanctificans a Sncto quae propterea conferri dicitur ex opere operato modo infra explicato

Pa opinio est aliquorum existimantium ad rationem Sntu requiri vt sit caa gratiae sanctificantis. Abbr. Theodorenus lib. 4 mistic. Hugo Victorinus, de Sntis instit. Magister in 4to mistic. cum S. Thoma in Scoto et sententiarys. verum Abbr. Theodorenus loquitur de caa ex opere operantis et Magister cum alys de Sntis noae legis. Probari tn it, imo qa Snta, et medicamenta spiritualia & physice causant sanitatem spiritualem in his suscipientibus. Rr Snta et medicamenta secundum analogiam quandam quae si extenditur in aliis saltem ad caationem physicam neq; neq; ad caationem ex opere operato, sed aliquando

quando ex opere operantis sicut e. medicamentorum corporalium
quædam tm̃ forinsecus adhibita excitant virtutem internam quædam
vero hausta visceribus penetrant altius, ita sncta veteris legis dicta et
medicamenta veluti extrinseca quatenus erant apta excitare fidem
Chri aliasq virtutes pertinentes ad legem Euangelicam inde fluantem
sncta vero nra vt ait Catechismus Romanus penetrat animum et ex opere
operato sanant vt infra explicabitur.

5da sententia cordis et certa excluditur creationem physicam
a nroe sncti in gnre et quoniam difficultas et mo de sncti veteris legis
propterea.

Notandum e mo sncta et leges ad Religionem spectantes
atq oia sacra in summum aliquem Pontificem siue Sacerdotem refer
adeo vt translato sacerdotio necesse sit vt et legis translatio fiat hebr. 7.
vnde a Sacerdotia celebrantur in Scriptura vnum secundum ordinem
Melchisedech alterum secundum ordinem Aaronis siue Leuiticum
et quoniam Chri psal. 109 Sacerdos secundum ordinem Melchisedech
quæcunq ad legem Euangelicam pertinent ad illum ordinem reducuntur
etenim Melchisedech cum e Gentibus processit et Abrahamo hebrae-
orum capiti benedixerit Genesis 14 symbolum fuit Chri qui factus erat
vtraq vnum, idest ex gentilitate et synagoga fabricatus erat Ecclesiam
quia Melchisedech sine patre et sine matre idest non secundum carnalem
generationem sacerdos Rex Iustitiæ dictus et obseruatores legis eius non car-
nales sed spirituales Iudaeorum consequantur et qa neq initium dierum
neq finem vitæ hns assignatus et filio Dei hebr. 7. hinc et eius
lex interna pertinens ad Euangelium et finem Chri in qa data fuit
nax siue legis ejus gratia vim suam habuerit propterea de Iustifi-
catis ante Euangelium dicitur Roman. 8 ostendant opus legis scri-
tum in cordibus eorum de Iustificatis a. post Euangelium dicitur
hebr. 10 dari legem in cordibus et in mentibus inserendi sic remedium
parvulorum secundum qd habebat annexam sanctificationem et in
lege nra vim hb et in lege Moysis vt manifeste patebat in foemmis
quæ non circumcidebantur et in pueris quibus pp periculum mortis
ante octauum diem tale remedium per Chri fidem adhibebatur
in lege a gratia datur et tale remedium in Baptismo qui tm non solum
vitia sed abs etiam prorogatiuis procedantur et.

Colligitur a. ex his non solum vnamquamq sacræ Scripturæ
syllabam, vt ait Hieron. in q Genesis, reconditum habere thesaurum
sed ipsam reticentiam et negationem narrationis redundare mysteriis, ex eo et
qd nulla fiat ibi mentio parentum Nativitatis et mortis Melchisedech
spirituale et æternum et vtraq regnans sacerdotium Chri cuius legem

arguerit

arguerit Apostolus.

Notandum 2do praeter hoc Sacerdotium fuisse a Deo praedictum aliud hoc 2 Levitticum in monte Sina cum quo data fuit lex per Moysen cum qua praetera caeremonia duplici modo videranqoût imo vt exercitabantur a viris sapientibus 2 prys cum actu interno fidei in Christum ~~vel~~ charitatis 2 aliarum virtutum quae pertinebant ad legem Evangelicam 2 ad ordinem Melchisedech 3a n pro hebraeis solum fuerunt gente 2 ot tempore fructum hi 2 observatores eius legis dicuntur filij Abrahae n ex semine sed ex promissione. liberi 2 n servi ex Talia significata per Sinam Saram n ex synagoga notata per ancillam Agar vt Paulus in epistola mirifice mysteria ista prosequitur quibus etiam quadrat illud imo Corinth. 10 omnes eandem escam spiritualem manducaverunt 2 omnes eundem potum spiritualem biberunt, bibebant a. de spirituali consequente eos petra petra a. erat Chro. 2do poterant caeremoniae legis veteris sumi prout lex vetus 2 sacerdotium Aaronis opponebatur legi novae 2 sacerdotio Melchisedech de qua dixit Paulus vtra Judaizantes ad Galatas 3 lex a. n 2 ex fide sed qui fecerit ea vivet in illis 2 n petebatur mortem corporalem neq poenas temporales promissas praevaricatoribus de qua etiam cum dictum fuisset Deus 2 cap. 3 vt daret semini Israel legem 2 generacom Israel diligentiam deinde additur verum n abstinuit ab eis cor malignum 2 sterile qd cultu illo externo 2 diligentia fructum n faceret, observari 2 poterat illae caeremoniae legaliter duplici vide. Ipse vero illo actu fidei in Deum quomodo a Gentilibus servantur leges civiles vel metu poenae vel alia aliqua credulitate. 2do ~~tu~~ cum aliquo actu credulitatis in Deum qui locutus erat Patribus sed exercuerunt fidem in Chro quomodo 2 habuisse videntur Judaizantes illi contra quos tam sape invehitur Paulus in epistola qua etiam vocat filios ex semine n ex promissione cives terrenae Jerusalem n coelestis sequentes secundum litteram legis quae occidit n secundum spiritum Chri qui vivificat.

Colligitur ex dictis Sacramenta veteris legis quatenus talia erant n fuisse protestatione fidei in Christum venturum soltem necessario 2 efficaciter. Colligitur 2do Sacramenta legis nam quale popitur remedium parvulorum contra originale peccatum cum 2 extraliter requirerent fidem in Christum ptinuisse ad legem Evangelicam 2 ordinem Melchisedech quamvis n 2 et Sacramentum novae legis 3a novae talium Sacramentorum illigimus ea quae post adventum Chri ab eodem instituta st. his pontis.

3a ratio. Sacramenta Moysaica legis n erant signa practica per modum causae efficientis nisi ipse n cadebant gratiam physica virtute in suscipientibus illa Sacramenta. Hoc ex S. Paulo Rom. 3 ex operibus legis

legis non justificabitur omnis caro, id est, nullus hoc justificabitur. idem
innuebat apostolus ad hebreos, ad Galatas et alibi. propterea in Concilio
Florent. in decreto Eugenij Quarti dicitur Sancta veteris legis non causa-
bant gratam sed eam solam dandam per passionem Christi significabat
et Concil. Trid. sess. 7 et Catechismus Rom. titulo de Sacris in exponunt
asserunt saltem signum nostrorum Sacrorum a Moysaicis quod nostra
continent et conferunt gratam rite suscipientibus, illa a. nostem quod de
efficientia saltem physica intelligendum esse conveniunt omnes.

Obycies 2mo: canonem quod autem de circumcisione dicit. 4 ubi dicit
quod valet apud nos Baptismus hoc erat apud veteres vel propareuliis sola
tues vel pro adultis virtus sacrificij vel pro diuine Abraha mysterium
circumcisionis vides verba illa valendi et agendi significare causam etiam
physice efficientem. Respondet 2mo verbum valendi et agendi sumi am-
phibolice pro eo quod esse habere secum adnexam gratam per modum conse-
quentis quemadmodum ut tum illam causarent physice an solum moraliter
et per modum conditionis arbitrariae, verbis s. causae efficientis uti-
mur interdum ad notandas causas morales et conditiones etiam dicimus
s. lignum calefit et propinquitatem ignis. Respondetur 2do remedium par-
vulorum in lege nova fuisse fidei Christi exhibitam per actum etiam externos
vt communis sentia fert quomodo pertinebat ad legem Evangelicam virtus
vero sacrificij pro adultis non conferebat gratam ex opere operato sed ex
opere operantis scilicet per contritionem internam, quae esse potest
connexa non necessitate medij sed precepti vel ad medium esse cum externo
sacrificio vt modo proprio hominis qui constat corpore et spiritu per cor-
poralia signa unita spiritualibus actibus consentaneis sanctificatus ap-
pareret. porro in lege Moysi mysterium circumcisionis non exercebat
legaliter solum non justificabat vt patet ex S. Paulo 5 a. adhibebatur
vt protestatio fidei in Christum erat sicut remedium in lege nova quod per-
tinebat ad legem gratiae et de quo canon citatus loquitur.

Obycies 3to: de Sacrum et signum infallibiliter verum vt-
rosque institutum a Deo et invenit decretum eius et oppositam paratam
ponere ex parte rei rem significatam sed tale decretum cum opera
Dei et causa physica gratiae et de habitu importat causam physicam iustifi-
cationis. Respondet Sacrum non importare in recto huiusmodi decretum nec
oppositam sed supponere in obliquo, ex quo fit vt Sacrum in genere non hoc
causa sed habet circa se causam rei significatae imo cum Sacra veteris le-
gis significarent gratiam solum dandam nobis per Christum connotabant
oppositam Dei paratam ad causandum suo tempore gratiam in nostis suscipi-
entibus nostra Sacra non a. causam sunt in suscipientibus illa Sacra.

Obycies 3tio: S. Thomas q. 65. art. 5. exhibet aquam

benedic-

benedictam & similia Sacramentalia ac ratione Sacri ex eo quod non deducant ad effectum Sacri qui est gratia consecutio & ad rationem Sacri requirit causationem. Ex excludi ergo illa ora a ratione Sacri novae legis cum aliunde constare ea non esse Sacra veteris legis.

Ad 2 dicto. Sacra veteris legis non fuerunt signa practica per modum causae virtute physica efficientis iustificationem quae habetur per Christum suscipientibus Evangelica Sacra. Pro ex praecepto sedimonys S. Pauli quibus relinquebat Sacra veteris legis quod non fecisset si existimasset ipsammet iustificationem quam habebat Paulus & vera Christiana ex operibus legis haberi imo iuxta contrariam opinionem dicere potuissent Paulo Judaizantes illi si se ipse eum sibi Christianis iustificari per opera legalia nostrum maiorum quia morum & si dicamus causae gratiam in unis maioribus suscipientibus illa Sacra satis e. per se inepta: vide ether ordo providentiae si Deus per Moysen duxisset si vos hebraei Sacra sua susceptis dabo gratiam Christianis futuris vobis vero exercentibus ea Sacra nihil dabo. Ad 2. ducuntur S. Pauli non admittat explicationes congruas pro ys qui contra sentiunt ex Concil. Florent. cit. & Tridentino titulo de Sacris & ex his igitur iuxta expositionem Catechismi ubi de Sacris veteris legis dicitur quare in signa tm earum rerum quae mysteriis nostris efferenda erat instituta sit vides in ordine ad nam iustificationem nunci ut signa instituta fuisse ergo ut causas. Ad si dicas significari ibi ad respectu nae iustificationis fuerunt instituta solum ut signa tunc sed esse tm causas nunc in actu Ad. contra e imo quis e. existimans ea Sacra instituta fuisse ad causam nam iustificationem nunc diceretabo: ute instituta ut signa tm nae iustificationis. Ad statuere ad nam iustificationem non causabatur in actu Ad. tunc quando o scilicet ipsa non erat superfluum & vestum imo otnoxium irritationibus haereticorum est cavendum a. dicitur canone Sae Romanae sess. 5 in Ecclae determinationibus ne legis etiam subtrahendi oratur occasio. Sito quando quaeritur utrum Sacra sacra causa non & sermo de causis in actu Ad, statuitur e. in Concilijs nra Sacra esse causas nec tm semper causam in actu Ad. ut pll in Eucharistia quae servata in altari Sacra & in alys etiam quando conservantur ponentibus obicem & si particula tm existunt causas gratiae excludit eas in actu imo. qto Consilium Pauli Concilium & Patrum ceremonias illas parvipendentium fuit ordinare earum imperfectionem, si a. e. remoto solo ac tempore gratiam nam veteri copiosiorem & fortiorem quam vix e propinquo Sacra nova ex summam eorum excellentiam caent eradantur vera Sacra videri fort quam fuissent si gratiam minorem tunc suscipientibus contulissent. Sto incongruum videt applicasse medicamenta spiritualia hebraei & sanitatem exillis pendentem dare solum Christis post tot saecula nascituris. denique non sit augendae

aus

aut multiplicandæ virtutes caãtuæ in tanto quidem interuallo temporis ac loci in Sm̃tis adeo extenuates ab Apostolis & Concilijs sine necessitate qua nulla hic est, vt patet ex solutione arrborum.

Obiecies 2.mo: aduentus & passio Chri fuit caã finalis eorum Sm̃torum vt ait B: Thomas q. 63 art. 3 & Sm̃ta fuerunt media ad ea requirentur ad caãm physicæ efficientem. Responderi pt 1.mo media quæ ex naã rei conferunt ad consequendum finem redici ad caãm physicam quæ vero pt media solum ex institutione & arbitrio alterius qui per virtutem suam finem assequitur n̄ reduci ad efficientiam physicam sed ad moralem ad sermonem. Pr 2do Chri aduentum & passionem secundum suam substiam n̄ fuisse caãm finalem eorum sed secundum circumstantias vt scilicet maiori desertum apparatu gloriæ ac reuerentia precedentium sæculorum sequeretur aduentus Chri quomodo in honorem adventus Principum in Vrbem antecedere solent varia insignia & vexilla.

Obiecies 2do: ex Isidoro lib. 6 originum cap. 18 conditionem ceremonialem Sm̃torum vt scilicet sub tegumento rerum corporalium virtus sperituq operetur. Responderi pt 1.mo Isidorum loqui de Sm̃tis quæ ipse putabat cum multis antiquis Theologis solum esse proprie Sm̃ta, id de Sm̃tis Euangelicis vt colligitur ex cap. multi 1.q. 1. de ys e. solam, ipsi ternae. Pr 2do si ad de Sm̃tis referatur ea definitio haberi solum qd Sm̃ta sint tegumenta id est occulta signa quibus vel tanquam causis vel conditionibus vel solo tempore precedentibus diuina virtus pro loco ac tempore sperituq operatur. Sed contra qa nulla Sm̃ta debuerunt tempore precedere & ex eo illa pesserint Saluatoris aduentus secutus & hoc attinet ad caãm physicam. Pr cum ea precedere debuerint n̄ ex naã rei sed ex arbitrio diuino solum n̄ reduci ad caãm physicam sed ad summum moralem qd tn neq. necessarium, neq. sufficiens Verbi incarnati secundum substiam habetur ex eo qd illa Sm̃ta pesserint qd etiam si hebraei pro sua libertate noluissent vulgare illa Sm̃ta adhuc Chrus venisset de qua re suo loco.

CAPVT II.

Vtrum omne Sacramentum sit signum practicum saltem per modum causæ moralis efficientis sanctificationem perfectam?

Dicendum 1.mo sermonem id de caã morali rigorose accepta, id est, habente virtutem aliquam meritoriam vel obligatoriam ex promissione propria, dicta, vel ex fidelitate qua Deus moueretur ad conferendam gratiam hoibus, difficultas a. potissima est de Sm̃tis veteris legis.

Ad 2am opinio existimat Sacra veteris legis fuisse causas saltem morales sanctificandi quæ dabantur suscipientibus ea Sacra. Probatur: quia ex ratione Sacri est ut sit signum gratiæ sanctificantis hominem, non vero sanctificatura vel quæ nunquam sanctificabit. Confirmat: quia cum Sacrum sit signum practicum non est practicum physice entitatem moraliter. Et de ratione Sacri est ut sit signum gratiæ non existens ex eis quæ sanctificat homo quicquid sit utrum sanctificet tunc vel postea, certum est quia Sacra fuisse signa tantum non sanctificantia.

Ad confirmationem Et ea Sacra fuisse signa practica per conservationem infallibilem futuræ gratiæ non vero per facultatem eius gratiæ quæ conferretur tunc ab illis Sacris.

3da opinio existimat ea Sacra non fuisse causas morales in suscipientibus illa sed causas in actu ad nanc justificationem. Ima pars probatur ex Apostolo Paulo qui Sacra appellat vasa infirma et egena elementa. Egeni sunt dici egena, id est vacua virtute physice effectiva gratiæ non autem moraliter. 2da pars probatur qui enim substituit signum alicuius rei ut se efficienda tenetur hoc casu rem illam efficere et si vero deinde signo rem efficiat illud signum erit causa obligans ac proinde moralis cum ergo Deus instituerit ea Sacra ut signa efficienda gratiæ cum illam efficit ex obligatione talium signorum efficit.

Et 1mo negando hos utrinque ut patet in eo qui ponit signum rei faciendæ ex pura iuxta sentent voluntatem quam declarat sine interpositione tu se obligandi, nec obstat quod voluntas Dei sit immutabilis hoc est ostendit solum quod res significata infallibiliter peribit non vero peribit probitatem signi aut quod signum illig voluntatis movebit in actu ad Deum ad efficiendum quod proposuit efficere. Et 2do negando neg. quamvis illud signum ingrederetur vacuum promissionis rei faciendæ non est tu necessa ut in actu ad quis deinde mutetur vel efficiat rem per promissionem ut audit in eo qui cum lueri cupiat velis vinum vendere exponit laurum pro foribus promittens hoc casu se venditurum vinum deinde vero nihil constant de lauro aut promissione dederit vinum emptori accedenti et vinum motivam capiendi lueri, utrum a. hoc ita modo se habet Deus in conferenda gratia nobis est illa Sacra patebit infra. denique quamquam Deus produceret gratiam cum ordine ad illa Sacra adhuc totum hoc salvari posset per constitutionem sine qua non mere voluntariam sine virtute moralis impetratoria vel mentoria quæ est in signo ad quæ solum est in promissione significata per Sacra quemadmodo plumbea tessera non dicitur esse causa moralis regularis janua impetrando aut obligando sed applicando vim obligativam, hoc est, reducendo in memoriam promissionem factam.

Tertia

Tertia opinio negat in illis Sntis huiusmodi caalitatem
siue tunc siue nunc suscipientibus Snta. Ptt ex dictis S. Pauli in
pluribus qbus contra Iudaizantes ubi c. legem Moysis inutilem & circumcisionem
omnino nihil valere absolute nihil pronunciat, quis a. diceret nihil valere
si cet moralis caa ois iustificacois quæ habetur in Ecclia Chri? propterea sit.

Unica actio. Snta veteris legis quatenus talia erant
n fuere caa quæ morali virtute gratiam efficerent siue in hebræis suscipientibus ea Snta siue in Christianis suscipientibus sua. Pbt idem
testimonys & rationibus quibus capite precedenti pbatum est n fuisse caas physicas
qa verba & intentio S. Pauli ntra Iudaizantes & Concilia iuxta Catechismum militant etiam de caalitate morali cum pertinent ea Snta
dicantur fuisse instituta vt signa tm nra iustificacois n ergo vt caa
morales. Confirmatur & explicatur qa Hebræorum jo absolute & sine
addito dicitur quæ secundum legem offerebat n ée placita Deo, to
quis a. hoc diceres de carnis quibus Ecclia Chri iustificatur.

Obiices jmo qa promissiones et caa morales repromissa sed Snta vetera erant promissiones nra iustificacois & et
caa morales illis. Maior pbt: qa promissiones obligant & induciunt
ad seruanda promissa. Minor pbt jmo ex S. Paulo hebr. 8 & jo ap-
pellantur vetera Snta repromissiones idé renouatas sapis promissiones & ex multis Patribus qui sapis qa Snta appellant venerabiles
promissiones Saluatoris & nra salutis. Confirmatur: qa hoc planet
ad excellentiam Snti cur c. institui debuerunt Snta ad nram iustificacoem si illam conferrent ne moraliter quidem debuerunt. pro
solutione.

Dicendum & jmo Snta veteris legis quatenus talia
n fuisse saltem ectualiter promissiones Dei sed ad summum ostensiones & signa promissionis facta Abraha & Patribus sic circumcisio
fuit signum fœderis pacti cum Abrahamo & signum etiam Iustitiæ fidei Romn. 4 sic Baptismus chirographi n & nova Ipsalio sed nomen gratiæ & iustificacois. Ptt ex S. Paulo in cita ad Rom. hebr. 8 & alibi sed & expressis
ad Galatas 3 ntra Iudaizantes dicitur, nam si ex lege hæreditas n ipso ex
promissione qd si tota lex & ois pertinula eis erat nova ac nova promissio
secum gestaret Paulus qui etiam illud explicat per allegoriam, nunc
ex ancilla Agar n & data hæreditas Ismaeli ac posteris sed ex Sara cui facta
& promissis eta ex lege n dater salus sed ex promissione. Confirmatur jmo
ex Philippen. 3. qa vbi Circumcisionem & cetera legalia absolute vilipendit
reprobatis vt damna & stercora, qd de diuinis promissionibus pertinent
tres promissas receptas nemo gratus, pius, aut sapiens diceret, loquebatur ito

S. Paulus

S. Paulo de signis illis malebis quas vindicabantur fidei Chri e ipsis promissionibus divinis. neq; de sermone, de operibus legis vt erant actiones mere males e n obseruades illis legis; sera c. e ipse texts Apli qui confert legem veterem cum nova e loquitur de ipsis actionibus vt conferebant ad emendationem carnis pbtr. g e jo. Confirmatur 2do: qa etiam nobis promittitur fore vt si quis baptizetur hat iustificacem, neq; tn nra Smta sit ipse promissiones sed potis signa promissionis facta e obsignationes signoris dicuntur a Catechismo Romano. his rontis.

Rs ad argm Smta illa dicta fuisse a Patribus promissiones figurata locutione frequentissima tq; signum ~~erit~~ nomine rei significata fastum appellamus sic statua Cesaris Cesar e imago lignea Crucifixi Crucifixus contineretur, sterea quicqd antecedit tempore promittere etiam dicimus illud qd sequitur etiamsi non sit cta sic aurora dicitur promittere solem cuius ipsa cta h e. ad probacem ex S. Paulo Rs vocabulum repromissionis h significatione iteratam eiusdem promittentis promissionem ro. vel quam mediam promissionem repromittit e. inquiunt scriptores qui nuda singulade se obligat vel significare potis recipiocam promissionem alterius: ad confirmacem Rs excellentiam nrorum Smtorum e cta ingram sanctificantem antiqua vero legis Mosaica instituta fuerunt a Deo vt distinguerent extorno etiam novo populum suum ab alis e excitarent ad fidem e spem Chri e acts ex opere operantis iustificantes qd a. eo promissionem Salvatoris q fuerit excellentia Smtorum veteris legis eropria docuit Augustinus in lib. jg contra Faustum cap. ja. q Smta solum sed oes planeritq; illis legis promissiones salutoris appellat.

Obpies: Rex imperans servo vt approbat laurum pro signo vini venaliter promittit hoc ipso vinum se venditurum, sed Rex iubebat poni illa Smta. E tacite promittebat rem significatam hoc e gratiam iandam per Christum. Rsmo n. semper cum qui iubet poni signum promittere hoc ipso vt fit in eo qui vult poni signum alicuius rei efficienter solum significandum voluntatem quam ht sine intentione se obligandi vt dictum e invito quadrantis hoc a. videtur e satis vt signum Smtale sit infallibiliter verum quamvis ergo apponitio lauri ex vsu coti vt promissio n ti luet inde arguere propositionem vrilem, negatur ergo seq:

Rs 2do Smta q habere estabilitatem aut necessaria ad onerum precepta vt fit in ordine e matrimonio ipsumo ergo illa Dei ac promissio si intercessit antiquitq; fuit ratio Smtis, de qua agimus, accidentales. qd a. intercesserit signum promissionis facta potis quia ratio promissionis fidelis colligitur ex S. Paulo de Circumcisione e similibus.

Caput III.

CAPVT III.

Vtrum omne Sacramentum sit signum practicum sanctificationis perfecte saltem per modum conditionis sine qua non?

Dicendum e pmo ad huiusmodi ~~ditionem~~ deo regiri pmo vt si ea ponatur ponatur e sanctificatio. 2do vt si ea detro n ponatur neq sanctificatio ponatur saltem hic e nunc vel quantum e ex vigentis voluntatis quemadmodum vtrum ex alquo alio motuo disparato x vellet Deus aliquem iustificare n.e. a. termo hic e conditione qua requiratur ex nata rei sicut propinquitas ignis requiritur ad calefaciendum ligniam sed detro ex arbitrio Dei solum constituta.

Pa opinio quam sequitur Valentia cum quibusdam alijs existimat se rae Sntti ee vt eo ipsente conferatur gra in vsu Snttis per modum caa vt accidit in Sntis nris vel per modum conditionis arbitrariae vt in Snttis veteris legis. Pm ga in statu legis nae remedium querum habebat adnexam gram similiter sacrificium pro peccato in adultis e in statu legis Mosaica quae n fuit deterior quam statu Snta habebant annexam gram in eorum vsu. Pm remedium parvulorum quateng habebat adnexam gram n fuisse proprium legis nae, sed collectum lege Moysis e gra, vt colligitur ex Lan. 9. a. de reseratione dist. 4. et probat c. pa fidem Chri ad legem Euangelicam e ad sacerdotium Melchisedech. Cetera a. si quae fuerunt Snta propria legis nae n referebant gram saltem quateng carebant fide in Chram, e ceteris actibus supranaturalibus requisitis, sed neq e fundam asserendi qd cum fide Chri illis ipsentibus Snttis conferretur ~~Snta~~ gra ex opere operato sed ex opere operantis, de qua re infra.

2da opinio existimat de rae Snttis ee vt eo ipsente vel conferatur gra suscipienti, vt fit in lege Euangelica, vel n referat suscipienti Snta illa sed alijs postea susceptis quomodo Snta veteris legis erant additiones sine quibus n referebat gra nunc in nris Snttis e de Snttis quidem Euangelicis patet

x qui e. effert hic infra de antiquiores q cet vacua a suscipientibus pt ex S. Thu. 3. a. quare dicebantur gratia signum polaz tatis vel sanctificationis e applicio promissionis de motui sed hebrai vsurpantes Snta o fere: onus facta q.d. erant signa promissionis de futura salute. Erant saltem additiones sine chirographum vel obligatorum vel quibus n conferetur salus. Pm obiacing in huiusmodi n semper e applicatio vel deductio sine motui in actu 2do sed in actu pmo solum, vtrum a. e hoc necessarium sit qua n, de qua patebit infra. pro solutione.

Notandum e pmo signa e testeras aliquando nihil aliud praestare quam reducere in memoriam motiuum sufficiens ad volendum effectum,

effectum adeo vt si agens premendo ab eo signo haberet actualem notitiam motui signum illud nihil conferret ad effectum, v. g. cum quis offert chirographum servo ianitori excitat illum ad cognoscendam actu voluntatem & promissionem Dni vt illi aperiatur; si servus abundo effectum me tunc cognoscere voluntatem seu Dni circa aperiendum tunc obliq tessera n conferret in actu 2do ad reseratam januam rurg aliquando obstrno tessera necessario confert ad actum 2dum puta si ex facto conditionali statuerit Dns vt nisi offeratur tessera ipsa serug nullo modo aperiat.

Pa 2tio. Inita Moysaica legis n erant conditiones quibus ptentibus conferretur a Deo iustificatio in omnibus illorum Intorum. Pon: imo quidem de adultis qa tum e fide e impossibile placere Deo ac prorsus verificari sed Inita illae opera quaecung legis veteris n erant ex fide & impossibile de vt per illa homines Deo placerent ac iustificarentur. Plator habetur hetraorum jj. Minor vero ad Galatas 3 (iam vero de parvulis quatenus legaliter circumcidebantur ide, n adhibita protestatione Dei a Ministro vertur) Corinth. 7. circumcisio nihil & abli circumcisio nihil valet. Confirmatur: qa aliquam S. Paulus n reputasset inferiorem, Judaizantes dicebant ei fidem Chri n esse necessariam ad sanctificationem sed sufficere opera legis hoc e. verum fuisset illae illa opera contulisset gratiam physicae, aut moraliter inde vt rationes tm sequendi quemadmodo vt existentibus homines iustificarentur a Deo n erat necessario ad habendam salutem alia mediatore quam Moyse.

Colligitur imo ex his quae sub voluerunt Concilia pertim Florentinum ac Trid. cum Catechismo cum statuerunt Inita veteris legis n causae gratiae sed eam solum dandam per Christum significasse, sumpserunt e: legem veterem prout agnoscebatur nova iuxta vetus vocabuli qui e frequentissime apud Paulum imo e apud Joannem cap. j. lex per Moysen data e gratia e veritas per Jesum Christum quo modo negando causam gratiae negaverunt physicam moralem e conditionem ad quas significandas utimur hoc cae. jmo qa hoc modo decretum Conciliorum ming obnoxium limitatibus e distinctionibus tollit ambiguitatem e obscuritatem allatam in medium veteri doctrina Pauli aliquam veli novam revelatam aliquam vel deductionem ex obscurissimis Scripturae locis sine necessitate intulisset e daret occasionem haereticis ligitimandi sine fructu. 2do qa propterea in huiusmodi decretis nullam mentionem fecerunt de remedio parvulorum in lege nae qa scilicet illud erat ors per fidem e gratiam Chri, nec de mysterio circumcisionis quatenus legaliter erat coni illi remedio parvulorum.

Colligitur 2do quo modo testimonia Scripturae, Conciliorum e Patrum, quae de circumcisione videntur ee contraria, conciliari sint,

circumcisio

circumcisio &. sumpta secundum litteram legis sine vt ritus a Moyse per
ritum receptum hinc sancitus dicitur nihil valere ad Galatas 5. &
nihil 1 Corinth. & ad Rom. 3. quomodo illegendi et veteres Patres ad-
uersus reliquias hidaizantium circumcisionem contemnentes circum-
cisio a. secundum ritum sine vt erat protestaco fidei in Christum appli-
cata pueris in remedium originalis peccati quomodo pertinebat ad legem
Euangelicam merito cap. 9. a. 2. sic erat dicit. 4 dicitur valuisse 9 volet
aqua baptismatis ex habuisse annexam gratiam sanctificantem quo senti
allegendi et Patres qui cum Augustino circumcisionem laudant.

Obiicies si Smta & opera legis sumuntur prout sine fide & acti-
bus regenerantibus congruentibus exhibebantur nimis certum & in iustificatione
quaestio a. inter Theologos vtrum praestitibus antiquis Smtis cum fidei
Chri & alijs actibus proportionali modo requisitis atq requirunt in Smtis
Euangelicis sequeretur vt suscipientes eo modo Smta ex attrito fierent
constitutus vel acciperent gratiam vltra meritum sine ex opere operato
R. Smta & opera veteris legis sine additio sumenda ce prout excludunt
vt certe sterilitant a fide & gratia per Christum 9 hac calligatio huiusmodi
vocabulorum apud S. Paulum in ibi locis et a plurima quibus Iuda-
ntes refellit aliquem inducebat sterilitas vocabulorum & confusio lin-
guarum porro Theologi aliam etiam quaestionem tractant propterea
vel explicite actum fidei Chri vel illigi 9 debent ex adultis.

Colligitur ex dictis n ce definitum in Ecclia 9 Smta
veteris legis, vt fide Chri & alijs actibus regenerantibus alligando informa-
bantur n habere aliquid gratia ex opere operato, neq e. obstat illud
ad Galatas 4. quomodo conuertimini iterum ad infirma & egena
elementa 9 vel illigit Paulus observaces varias planetarum & signorum
vel illegit ceremonias legaliter acceptas. neq obstat 2do illud Hebr. 7 re-
pro ad quidem fidei precedentis mandati propter infirmitatem eius & inutili-
tatem vel e. illigitur veteri mandatum pro opponitur fidei & hoc & 9
dicimus vel illigitur etiam cum fide Chri venturi, 9 e. Christus iam ve-
nerat erat infirmum & inutile & abolendum.

Obiicies 3mo: 9 ceremonie illae sine fide Chri n fuerunt
Smta neq e. a Deo instituta et vt sine fide Chri exhiberentur.
R. ceremonias quardam fuisse institutas a Deo vt essent signa salutis
& 9 per Christum qua intentio satis erat ad retinendum signum
Smtale pontes alijs requisitis intentio a. ulterior qua volebat Deus
vt cum fide Chri adhiberentur erant vltra rationem essentialem signi
Smtalis, nam & baptismus a pagano collatus & signum Smtale & bran-
ntis maris rubri & serpens exaltatus in deserto signa diuina nra
salutaris fuerunt neq fidem Chri propterea impertiebant. sed contra,
9 si

ga si pecinendo a fide Chri circumcisio erat Smtu, quocung e qua
runcung nationem circumcisio post legem scriptam fuisset Smtu
imo in legem nae quocung gentilis commendatet jmo eae filium
Do fecisset Smtu. Rr negando seq: ga ad Smtu requiritur intentio
Ministri faciendi illud quale p: g: Rr Moyses vel congregaio hominum
qui Moysis vel Abrahami vel alicuius Patriarcha aut hebrei ritu bene:
ret faciebat aliquin nimis vaga inutilis ac dissentanea fuisset
institutio Smtu si pullam habiturum et connexionem moralem
cum instituente vel institutione.

Obicies 2do: lex vetus. erat instituta a Deo in protevaoe
Messia venturi & qui illam servabat sicut oportebat tam per illa
credebat & sperabat in Christum & lex illa n separabat a fide Chri. Rr
nomen legis veteris pro varia oppositione quae in illa considerari poterat
respectu legis novae accommodari potuisse ad multiplicem sensum.
jmo ut excluderet fidem Chri quomodo usurpabatur a Judaizantibus quos
refellit Paulus tam sape. 2do ut pecinderet solum a fide Chri quo
modo illgi videtur illud ad Galatas 4to cum ceng parvuli id e, nondum
eruditi vel carentes scia veritatis Evangelicae sub elementis mundi
huius eramus servientes, id e, ceremoniis illis legalibus iuxta vulgares
traditiones vanitatis. 3tio ut haberet adnexam fidem Chri quatenus
erat venturus de quo videbat dictum Rom. 3 legem ergo destruimus per
fidem. absit. sed legem statuimus. ga scilicet providebat Paulus Chrum
venisse: quem credebat & sperabat lex illa spiritualiter observata ven:
turum.

2da ratio. Smta legis Mosaicae n fuerunt signa
practica per modum conditionum sine quibus non conferenda est iusti
fica in Evangelica lege. Pbi, jmo ex Rom. 3 ubi loquens Paulus
de antiquis hebrais quid e. inquit si quidam illorum n crediderunt
numquid incredulitas eorum fidem de fidelitatem Dei pro:
mittentis evacuabit e. a. Deus verax quibus obiendit adhuc Messiam
fuisse venturum etiam ex semine Abraha ga promissionem illi
factam quanquam multi illorum aut prostitari illum venturum
noluissent. Confirmatur ex eo ga accidit de facto cum Chrus
venisset ad oves quae perierant ex Israel Matth. 15. quibus etiam
propterea facta jmo e edicto Apostolorum ga illi utplurimum nolue:
runt recipere Evangelium datum Apli conversi sunt ad gentes et sic
munus fuit impleta n e. 2do pbi ga Smta illa vel dicuntur fuisse
signa solum existantia vel memoriam Dei ad cognoscendas pro:
missiones factas ut observarentur, vel dicuntur signa requisita ex
pacto conditionali quasi Deus decreverit si hebrei n vulgarent

rua sancta nullam in Euangelica lege iustificandum fore, neutrum
a. dicit. q. 1. immutabili: Sacrum Deus hat ora gratia in sua effica-
cissima commutione, ne cum illigatur moveri ad illius ipsum cognoscen-
dum per aliqua signa partem sensibilia, qd implicat indicat magna
imperfectionem. Non dum tum qd satis per se absurdum e dicere
si hebraeus aliquis voluisset purificari strang aliquis non iustifica-
reber in lege grae tum qd ex eo qd Christus venturus preparata et
ista ora eum Christ salutator saltem post bo a peccatum tit pro intentio-
nes in mente divina vt alibi dictum e.

Colligitur ex dictis voluisse quidem Deum vt illa sancta
ceremonia prius tempore quam sua non propterea habere sua dependentiam
ab illis cum illa potis specificarentur a grae nrorum sanctorum vt
dictum e.

CAPVT. IIII.

Vtrum Sacramentum veteris legis fide Christi alysq actibus congruentibus informata habuerint adnexam gratiam in vsu eorum?

Dicendum e pro non ne e hic sermonem de circumcisione saltem in
quantum adhibebatur peccatis contra peccatum originale non solum
qa instituta ea fuit ante legem Moysis sed qa successit loco remedij
parvulorum qui adhibebatur in lege nae.

Pa opinio quae tribuitur Magistro in 4 dist. j existi-
mat in vsu sanctorum veteris legis non fuisse collatam graam neq
ex opere operato neq ex opere operantis quanquam iusti et e
ex charitate hebraei quidam opera illa exercerent. Pbr ex
testimonijs quibus S. Paulus dicit inutilia e egena fuisse illa sancta e ro-
testymum Hebr. 9 vbi dicitur novum testamentum melioribus promissio-
nibus sanctum e qa scilicet antiquae legis qeribus promittebantur solum
haec bona temporalia hoc e longissimo vita posterorum multitudo divi-
tiarum affluentia dominatus qda e victoria inimicorum. Ex pe-
radictis ea opera legis ide sine fide facta quomodo testamentum
vetus maxime opponebatur novo ne ex opere quidem operantis iusti-
ficasse nec habuisse promissiones bonorum eternalium seens
vero quando illa opera erant informata grea vt dilecto Dei super
ora e similia.

Ea sentia Hugonis Vitorini lib. j de sanctis parte
j cap. j et aliorum apud Suarez disp. 10 sect. 3. asserit in sanctis anti-
quis datum fuisse graam vltra meritum operantis. Pbr ex iis locis
sacra scripturae quibus promittitur remissio peccatorum offerentibus

ea sacri-

ca sacrificia & Smta, vt Leuitici 4. & 5. Deuteron. 6 & alibi. Confer=
matur ex Athanasio oratione in illud oia mihi tradita sunt & cetera
xerca Smta fuisse factam sanctificationem ex parte, id est minorem,
sed aliquam in Hieronimo etiam super Epistolam ad Galatas 4. asse=
ruit postaduentum Chri & Smta ne hoc quidem exhibere poterant, quan=
tea praediterunt & antea praestabant aliquid Augustinus 9. de
in Leuitic. super illud ex capitulo 20 Ego Dns qui sanctifico vos
dicit Dns invisibili grata sanctificasse illos qui id totis fructis Smto=
rum & lib. 19 contra Faustum cap. 13 appellat nra Smta virtute
maiora & aliquam virtutem habuerunt illa sed minorem. Qd erijs
eas remissiones & sanctificationes appellari a S. Thoma in Sententias carnis
quasi nihil regularitter loquendo dabatur remissio poenarum & irre=
galaritatum propterea certis peccatis certa sacrificia destinabat
sanctificatio a vera tollit simul oia peccata in omnium alio relicto
etiam si dabatur remissio vera peccatorum hoc erat per contritionem
adeneram poterat etiam aliquando illa ceremonia ab hominibus indui=
cantis exhibita satisfacere pro peccatis quoad poenas fori interni va=
lere etiam per modum impetratis aut alterius meriti & sic in erant
inutiles quamuis in vltra opus operantis. ad confirmationem Potest
explicari hoc cos Patres vt loquantur de sanctificatione id est legali & im=
perfecta vel ex parte id est operis operantis in operati tunc illa Smta
antequam esset abolita per Christum facta ex fide praestabant aliquid
id est meritum vel de congruo vel de condigno eodem modo dicit
Deus sanctificasse invisibili grata eos qui poterant efficere charita=
tis illa exercebant Augustinus certe in praemium 73 illud assigna=
uit discrimen inter Smta vetera & nova quo haec dant salutem illa
promittebant tantum modo Salutem.

Tertia opinio quam sequitur Durandus in 4 dist. j
q. 5 existimat Smta quadam contulisse gratiam quadam in ca. quae
per Sacerdotes applicabantur fidelibus in ordine ad actus qui sine grata
sine etiam in peccato exercere poterant in ferebant gratiam secum
Smta a. quae ordinabantur ad functiones quae sine grta exercere in
poterant quales erat consecratio Pontificum vel Sacerdotum qui suum
munus exercere debebant in gratia ea inquam conferebant gratiam. Sed
qa Deus in defuit in necessarijs cum ergo in his fuerit necessaria grata ad
operandum congruam danda illa fuit in qua ordinatae Sacerdotum secus a.
qa alijs Smtis in habentibus hujusmodi necessitatem. Qr etiamsi Deus
in contulerit gratiam ex opere operato in propterea defuisse in necessarijs
cum per auxilia grata justificaret illos ex opere operantis et disponeret
ad agendum recte quicquid ad illos spectabat.

Quarta

Quarta opinio eorum existimat in Sinitis veteris legis non fuisse collatam gratiam ex opere operato q. 62 art. 6. Probatur 1mo ex Hebr. 7. nihil enim ad effectum adduxit lex, et cap. 9 asserit vetus testamentum nihil fuisse eorum in ordine ad cultum externum. Videri et S. Paulum ea loco et similibus loqui de ceremonijs veteris legis prout reducebat abstrahebant a fide Christi.

2a Resp. Sinita veteris legis ab hominibus iustis ex fide et iustitia operantibus habebant a deus eam gratiam ex opere operantium sive iuxta eorum merita. Probatur ex Hebr. 11 vbi dicitur Abel fide praestantiorem hostiam quam Cain obtulisse Deo per quam testimonium consecutus est esse iustum. rursus ejusdem Jacobi 2. Abraham pater noster nonne ex operibus iustificatus est offerens Isaac filium suum? neque dicas 2o haec accidisse in lege nisi in ratione legis Moysis, ita dicitur legis scriptae non fuisse deteriores sectionis sed melioris iustitiae. Deuteron. 33 beatus es tu Israel quis similis tui populus qui saluaris in Domino? neque dicas 2do fuisse illa sacrificia non sinita ita eadem odio esse si vtraque recte fiant, prope est Dominus omnibus eum invocantibus eum psal. 144. Confirmatur ita concurrebant ora requinta ad medium, suggerunt. e. ex parte operantium vera iustitia ex parte operum erant actus religionis iuxta praecepta vel statuta Dei de quibus dicitur in custodiendis illis retributio magna neque decerat promissio Dei volentis dare mercedem recte operantibus in tempore vt dicitur Isaiae 56.

3a Resp. Sinita legis veteris etiamsi fidem Christi et alios actus spiritualiter exhibita non fuisse connexa cum gratia collata ex opere operato in vsu illorum sinitorum. Probatur 1mo ex Rom. 4 vbi dicitur Abraham fuisse iustificatus ex fide non ex circumcisione, si ergo circumcisio non contulit gratiam Abrahae vtra meritum suae fuisset obedientiae cur deberet conferre veteris? non est minus debitum et iusto augmentum gratiae quam peccatori originali prima gratia. neque dicas cum Scoto in 4 dist. 1. q. 6. circumcisionem retinuisse in Abrahamo excellentem gradum gratiae supra quem non habebat vnam circumcisio; hoc est arbitrarie confictum videtur cum gratia iustificatorem de se semper augeri potest et ergo vsque nulli posset nocere debeat. Probatur 2do quia si fuisset in lege sacrificium non sinita sanassent ex opere operato profecto illud David qui dicebat Deo psal. 50 occulta sapientiae tuae manifestasti mihi. rursus cum in eodem psal. offendat se pro remissione adulterij et homicidij et voluisse dare sacrificium Deo illud scilicet quod videbatur ei in sua lege praestantissimum concludit sacrificium quod careret effectu contritionis non placere Deo; quoniam inquit si voluisset sacrificium dedissem vtique holocaustis non delectaberis. Sacrificium Deo spiritus tribulatus cor contritum ea scilicet contritione de qua dixerat Tibi soli peccavi et alia quae praestantissimum quendam dolorem praeferunt. porro de Sinito Baptismi et Poenitentiae nemo diceret Deo Baptismo et Poenitentia non delectaberis.

Confirmatur:

matur: qd alioquin requiretur legem Moysis rite obseruatam fuisse
aut longiorem viam salutis lege Christi Dni, loca. repugnat cotis sensui, neq
consentaneum e dignitati Redematoris. leg: pbt qd cum illa Smta cett
longe plura ntis vt asserit August. de doctrina Christiana cap. 9 e epla
99 cett ex purificatib e sacrificijs pro peccato cum cogerentur
petrai se ipsos ne vsurpare qd immunditias quæ facillime contrahe-
bantur sequitur in ea lege per plures vias Smtales e per frequentiores
vsurpaciones Smtorum grauiorem datam fuisse hebræis quam decet Christianis.

Obiceres 3mo: de Smtu e applicacione meritorum Chri & quan-
tum e de se trahit gratiam. Sr de Smtu e applicacione meritorum Chri
hac significacio n. a. ratione iustificacionis quæ habebatur per contritionem
vel dilectionem Dei super oia.

Obiceres 2do: S. Paulus Rom. 4 loquitur de circumcisione
prout opponebatur fidei & conclude de circumcisione cum fide Chri. Sr ex
eo modo loquendi colligi etiam qd circumcisio cum fide solum n conferebat gratiam
ex opere operato n e. dixisset de Baptismo iustificatur hoc ex fide n ex
Baptismo cum alibi aperte asserat Baptism mundari lauacro aquæ in verbo
vitæ.

Obiciatur ex his 3mo quomodo verum sit per Circumcisio-
nem remissa fuisse adultis cum originali etiam peccata actualia qd
graviores Theologi concedunt vt notauit Suarez disp. 30 sect. 3. qui
etiam Doctes hoc accidisse primo qd contritio cum ipsa circumcisione
concurrere eodem momento poterat; 2do qd Deus voluit adultos aliquo signo
externo profiteri suam fidem ac obtinendam remissionem peccati originalis
ideo sine tali signo vel in re. vel in voto suscepto n potuit originale remitti.
adeo vt nole circumcisionis ipsi n solum eum actum sed oia deuneta
in aliter illig actui moraliter inerentia.

Obiciatur 2do reg Smta legis nax habuisse vim sanctifi-
candi adultos ex opere operato si e. populus Israeliticus tam Deo electus
accedente iam populo Saluatore talem prærogatiuam n obtinuit in suis
Smtis tanto min temp illud ignorantiæ remotum a Chro e populus dissipa-
tus in cultu religionis habuit tam efficacia Smta.

Quæres 3mo: an fides Chri interna fuerit de ctra vete-
rum Smtorum. Sr n fuisse qd patet 3mo ex cpis Paulli qui sæpe commendat
fidem per quam solum iustificari homines probat ita vilipendi circumcisionem
e sacrificia expiatoria oia opera legalia si igitur hæc ctraliter inuolueba
fidem ac proinde vim aliquam iustificandi secum ipso pugnasset Apstly neq egen-
na e infirma decerat illa elementa cum fides per ipsum sit substantia rerum
sperandarum e fundtm totiq religionis. Pbt 2do ex Concil. Florent. asserens
Smta veteris legis n causasse gratiam, si e. Circumcisio qd Smtorum veteris legis

præcepum